Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 8 (54) Warszawa, 19 lutego 1938 r. Rok III

TREŚĆ: str.

OCENA KSIĄG HANDLOWYCH POD WZGLĘDEM WIAROGODNOŚCI I FORMALNEJ PRAWIDŁOWOŚCI

Okoliczność, że księgi handlowe z powodu usterek formalnych winny być uznane za nieprawidłowe, nie uzasadnia jeszcze ich pominięcia jako materiału dowodowego dla ustalenia podstawy wymiaru podatku przemysłowego od obrotu i podatku dochodowego. Teza ta została już ustalona w obfitej judykaturze NTA (ob. OBP, 1937, nr 38, str. 577 i n.).

W dzisiejszym numerze naszego czasopisma ogłaszamy wyrok NTA z d. 14 września 1937 l. rej. 410/34 *), który zaznacza, że ocena ksiąg nieprawidłowych pod względem ich rzetelności, a więc wniosek — czy

*) Ob. niżej str. 116.

i w jakim stopniu mogą być materiałem dowodowym w postępowaniu wymiarowym — pozostawione są *swobodnej ocenie władzy wymiarowej.*

Jest rzeczą niezmiernie ważną zrozumienie istoty i zakresu swobodnej oceny materiału dowodowego przez władzę orzekającą.

Zasada swobodnej oceny dowodów oznacza, że organ orzekający tylko wówczas winien uważać fakt za udowodniony, gdy według życiowego doświadczenia można uważać osiągnięte prawdopodobieństwo za wystarczające. Ta zasada swobodnej oceny uwalnia organ orzekający od ustawowego przymusu traktowania pewnych określonych dowodów za wystarczające a innych za niewystarczające — jak to było dawniej, gdy panowała tzw. formalna teoria dowodów (dwaj świadkowie — dostateczny dowód, zeznanie świadka krewnego — niewystarczający). „Ta zasada (swobodnej oceny) zakazuje, by sędzia zadawalał się zwykłym prawdopodobieństwem... ale zakazuje również, by wymagał takiej matematycznej, wszelką wątpliwość i wszelką możliwość stanu przeciwnego wyłączającej pewności, której w ogóle osiągnąć nie podobna w drodze dowodu proceduralnego. Sędzia ma prawo i obowiązek zadowolić się takim stopniem przyjętego w życiu prawdopodobieństwa, które nakazuje wątpliwości milczenie, nie usuwając jej całkowicie" (Gaupp-Stein-Jonas, Kommentar zur Zivilprocessordnung, § 286 I).

Rozstrzyganie według swobodnej oceny *nie jest to rozstrzyganie według swobodnego uznania.* Rozstrzyganie według swobodnej oceny *winno być oparte na pewnych warunkach proceduralnych,* a mianowicie: 1. wniosek dotyczący okoliczności faktycznych winien być oparty na dowodach złożonych władzy i sprawdzonych przez władzę, 2. wniosek dotyczący okoliczności faktycznych winien być oparty na rozpoznaniu wszystkich dowodów w sprawie, 3. władza winna rozpoznać nie tylko każdy dowód, ale i wszystkie w ich łączności.

Czy władza, rozpoznając sprawę według swobodnej oceny, zachowała wszystkie te powszechnie przyjęte warunki proceduralne — podlega sprawdzeniu przez NTA, jeśli strona niezadowolna z orzeczenia wniesie skargę kasacyjną.

Natomiast, jeśli władza te warunki zachowała, wynik postępowania, ostateczna ocena — nie podlega sprawdzeniu w postępowaniu kasacyjnym.

W tym sensie rozumieć należy tezę wyroku NTA z d. 14 września 1937, l. rej. 410/34, która—w redakcji odwróconej — sprowadza się do tezy następującej:

Jeśli władza orzekająca na podstawie całokształtu materiału rachunkowego dochodzi do wniosku, że księgi handlowe, potraktowane z powodu usterek formalnych jako zapiski, na wiarę nie zasługują pod względem ich treści i nie mogą stanowić podstawy cyfrowego ustalenia obrotu podatkowego, to ta ocena nie podlega sprawdzeniu w postępowaniu kasacyjnym.

*

Tenże wyrok NTA zawiera w uzasadnieniu jeszcze jedną tezę.

„Ocena ksiąg handlowych pod kątem widzenia ich prawidłowości formalnej nie mieści się w ramach swobodnej oceny materiału faktycznego przez władzę orzekającą".

Jak wiadomo, normy prawidłowości formalnej ksiąg handlowych są zawarte w ustawach i aktach prawnych (rozporządzeniach itp), na ustawach opartych, nauce księgowości i prawie zwyczajowym.

Jeśli chodzi o pierwsze źródło norm księgowości, władza orzekająca jest istotnie absolutnie skrępowana zawartymi w tym źródle normami.

Ale już przy korzystaniu z danych zawartych w nauce księgowości sytuacja władzy zmienia się zasadniczo.

Dla ustalenia normy księgowości na podstawie nauki, tj. dzieł naukowych należy nieraz wybierać między różnymi a nawet sprzecznymi opiniami. Ten wybór musi być z konieczności pozostawiony uznaniu władzy orzekającej i — tak samo jak ocena wiarogodności dowodów— nie podlega sprawdzeniu kasacyjnemu.

Ta sama sytuacja powstaje przy ustalaniu istnienia zwyczaju w zakresie księgowości. Powiedzmy, że władza orzekająca dla ustalenia normy zwyczajowej zasięga opinii kilku biegłych. Opinia ich nie jest zgodna. Władza na podstawie pewnego wnioskowania akceptuje jedną a odrzuca drugą opinię. I ta ocena jest swobodna i nie podlega sprawdzeniu kasacyjnemu.

Wreszcie norma jest ustalona. Powstaje zagadnienie, czy dana księgowość jako całość tej normy przestrzega.

Byłoby szkodliwym uproszczeniem zagadnienia, gdybyśmy przyjęli, że stwierdzenie jednego uchybienia przeciwko normie automatycznie czyni nieprawidłową księgowość jako całość.

„Według mego zdania zauważa prof. Góra stwierdzenie jednego nieprawidłowego zaksięgowania a nawet kilku, a nawet bardzo dużej ilości, jeżeli nie dotyczą zagadnień istotnych i ważnych, nie musi spowodować uznania za nieprawidłowe ewentualnie olbrzymiego i skomplikowanego kompleksu rachunkowego, o ile po pewnych korektywach zdolny on jest ujawnić poprawnie interesy handlowe i stan majątku przedsiębiorstwa. Stosując określenie „prawidłowe“, ustawodawca nie mógł mieć na myśli księgowości o stopniu doskonałości wprost niespotykanym. Przecież na 1000 księgowości znalazłaby się może tylko jedna, której prawidłowości nie możnaby zakwestionować. A wszakże taki wyjątkowy wypadek nie mógłby być przyjęty za prawidło“ (OPA glosa do poz. 1861, nr 7—8, 1937 r.).

NTA w niektórych swoich wyrokach zbliża się do tego stanowiska.

Sam brak należytych dowodów na poszczególne pozycje książkowe nie zmusza władzy orzekającej do uznania takich ksiąg za nieprawidłowe, powinna ona jednak w tych warunkach uzasadnić, dlaczego je uznaje za prawidłowe — wywodzi NTA w wyroku z d. 17 października 1935 r. l. rej, 238/34 i 675/34, OPA 1936, poz. 1324. W wyroku z d. 9 grudnia 1927 r., l. rej. 258/25, Zbiór Wyroków NTA, nr 1322, NTA uznał, że wpływ zalegania w księgowaniu na ocenę ksiąg jest zależny od rozmiaru zaległości, jej przyczyn i stanu zapisów w innych księgach.

A więc *władza oceniając księgi pod względem formalnym również nie jest skrępowana absolutnymi nakazami prawa, lecz powinna, biorąc pod uwagę całokształt księgowości, wywnioskować, czy zakres i rodzaj uchybień pozbawiają księgi kwalifikacji ksiąg prawidłowych.*

Ten wniosek winna władza wyprowadzić według zasady swobodnej oceny, o której była mowa wyżej.

Z powyższych przesłanek wychodząc nie podobna podzielić bez zastrzeżeń poglądu NTA, że „ocena ksiąg handlowych pod kątem widzenia ich formalnej prawidłowości nie mieści się w ramach swobodnej oceny materiału faktycznego przez władzę orzekającą".

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

108.

OCENA KSIĄG POD WZGLĘDEM WIAROGODNOŚCI I PRAWIDŁOWOŚCI.

Jeżeli władza orzekająca na podstawie całokształtu materiału rachunkowego dochodzi do wniosku, że księgi mimo pewnych braków lub usterek natury formalnej zasługują na wiarę pod względem swojoj treści i mogą stanowić podstawę cyfrowego ustalenia obrotu podatkowego do wymiaru podatku przemysłowego danego przedsiębiorstwa, to ta ocena nie podlega sędziowskiemu sprawdzeniu w trybie kasacyjnym (teza).

Natomiast ocena ksiąg handlowych pod kątem widzenia prawidłowości formalnej nie jest pozostawiona swobodnej ocenie władzy.

NTA, 14 września 1937, l. rej. 410/34.

Z uzasadnienia: ...In merito spór toczy się o zagadnienie prawidłowości ksiąg handlowych płatnika J. G. za 1932 r. w ramach art. 76 ust. 3 ustawy o podatku przemysłowym. *Komisja Odwoławcza uznała te księgi wskutek odwołania podatnika za prawidłowe, podczas gdy Komisja Szacunkowa pominęła je jako niemiarodajne* do ustalenia obrotu podatkowego a to z *powodu braku dowodów rachunkowych* tak na zakup zboża, zarówno wagonowy jako też od różnych dostawców, jak na sprzedaż zboża.

Skarżący zarzuca władzy pozwanej naruszenie przepisu art. 76 ust. 3 ustawy, gdyż uchwała jest sprzeczna z ustalonymi zasadami prowadzenia rachunkowości kupieckiej i z osnową art. 76 ust. 3 ustawy, o pod. przemysłowym poz. 110/32 Dz. Ust., skoro zostało ustalone, że nie wszystkie pozycje, wpisane do ksiąg, zostały poparte dowodami. Obydwie strony procesowe bronią każda swego stanowiska w ramach przepisów art. 76 ust. 3 ustawy o podatku przemysłowym, a władza pozwana ponadto w płaszczyźnie art. 671 i 673 ros. ustawy handl.

Uznanie ksiąg handlowyck za nieprawidłowe skutkowało z jednej strony ustalenie obrotu podatkowego z pominięciem kwoty zeznanej a z drugiej strony zastosowanie normalnej stawki podatkowej zamiast stawki ulgowej, przewidzianej dla przedsiębiorstw prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Orzeczenie zatem władzy obraca się w dwojakiej płaszczyźnie, w płaszczyźnie mocy dowodowej ksiąg względnie wpisów w nich ujawnionych na wysokość zeznanego obrotu, oraz w płaszczyźnie formalnej prawidłowości ksiąg w celu zastosowaniu uprzywilejowanej stawki podatkowej.

W pierwszej płaszczyźnie władza pozwana broni zasadnego stanowiska, że *ocena mocy dowodowej materiału faktycznego jest prerogatywą władzy orzekającej i że w tym zakresie władza nie jest związana*

a zatem ocenia dowody zupełnie swobodnie, tzn. na podstawie swego przekonania. *Jeżeli więc władza orzekająca na podstawie całokształtu materiału rachunkowego dochodzi do wniosku, że księgi mimo pewnych braków lub usterek natury formalnej zasługują na wiarę pod względem swojej treści i mogą stanowić podstawę cyfrowego ustalenia obrotu podatkowego danego przedsiębiorstwa, to ta ocena nie podlega sędziowskiemu sprawdzeniu w trybie kasacyjnym.* Nie ma przepisu i też poza kazuistyką ustawową być nie może, który by zabraniał władzy wymiarowej podatku przemysłowego uznania ksiąg handlowych za zdatny środek dowodowy mimo usterek formalnych. Wręcz odwrotnie. Sprawiedliwość podatkowa proceduralna wymaga starannej i rozważnej oceny wagi i znaczenia braków formalnych w księgowości dla tezy dowodowej i musi być przeciwna szablonowemu traktowaniu wszelkich ujawnionych uchybień formalnych przez ryczałtowe odmawianie takim dokumentom wszelkiej mocy dowodowej, oczywiście poza ramami art. 76 ust. 3 ustawy.

W konkretnym atoli wypadku władza pozwana wyszła już w tej pierwszej płaszczyźnie z błędnego założenia przyznawszy księgom podatnika pełną moc dowodową z tego jedynie powodu, że uznała je za prawidłowe, a zatem uznała się w odniesieniu się do wysokości obrotu podatkowego za związaną przepisem art. 76 ust. 3 ustawy. Otóż przepis ust. 3 art. 76 ustawy, na który powołują się obie strony procesowe, rozróżnia księgi handlowe prawidłowe oraz księgi handlowe rzetelne. Pierwsze z tych pojęć zatem odnosi się od strony formalnej ksiąg. Ustawa nie ustala dla swoich celów koniecznych elementów tego pojęcia ani nie odsyła w tym względzie do przepisów innych ustaw, ale wiąże w ramach tego ustępu znaczenie ksiąg handlowych dla celów podatkowych z przedstawieniem, oprócz ksiąg. także dokumentów i rachunków, a zatem już w ramach tego przepisu same księgi handlowe bez dokumentów i rachunków nie wypełniają w dostatecznej mierze pojęcia ksiąg handlowych prawidłowych. Skoro ustawa poza tym własnych prawideł w odniesieniu do formalnej strony rachunkowości kupieckiej nie wysuwa, *muszą być respektowane powszechnie uznane zasady buchalteryjne, tj. m. in. wymagają, aby wpisy do ksiąg handlowych miały swój odpowiednik w odpowiednich dowodach rachunkowych.* Wpisy bowiem wyrażają przemiany majątkowe przedsiębiorstwa. *Trafność i zasadność zaś wpisu bez pisemnych dowodów nie da się sprawdzić. Wpis przeto sam dla siebie nie posiada żadnej wartości rachunkowej.* Błędne natomiast jest stanowisko władzy pozwanej wyrażone w odpowiedzi na skargę, że dowody rachunkowe, o które chodzi, mogła zastąpić tzw. „prima-nota", gdyż wpisy właśnie do tej „prima-nota" wymagały odpowiednich podstaw dokumentowych. Czy zaś przeprowadzanie przez księgi transakcji bez dokumentów przemawia na korzyść większej wiarogodności wpisów, jak twierdzi władza pozwana w odpowiedzi na skargę, może w tej drugiej rozważanej płaszczyźnie pozostać zagadnieniem nierozwiązanym, ponieważ chodzi tu o kwestię formalnej prawidłowości ksiąg podatnika, a nie o ich rzetelność i siłę dowodową. Przepisy ustawy handlowej (rosyjskiej), do której odwołuje się władza, nie rozwiązują spornego zagadnienia w żadnym kierunku, więc ani na korzyść tezy bronionej przez władzę pozwaną, ani na rzecz wniosku skarżącego, gdyż są one tylko fragmentaryczne, a przytoczone przez władzę art. 671 i 673 nie zajmują się spornym zagadnieniem, lecz ograniczają się do wyliczenia koniecznych ksiąg rodzajowych w zależności od kategorii przedsiębiorstwa, opisania przeznaczenia każdego rodzaju i sposobu niektórych wpisów. Również błędnie przypisuje władza księdze, nazwanej prima-nota, przez którą rozumie brulion, wymieniony w art. 673 ustawy handl., znaczenie dokumentu rachunkowego pokrywającego materialną treść

wpisów, przeniesionych z brulionu do innych ksiąg. Ustawa bowiem, nakazujec zachowanie brulionu, bynajmniej nie przekreśla ogólnej zasady księgowania już w brulionie na podstawie odpowiednich dokumentów.

Powołanie się wreszcie władzy pozwanej na przepisy rozporządzenia min. z 13 kwietnia 1932 poz. 412 Dz. Ust. o uproszczonych księgach handlowych wręcz chybia celu i zwraca się raczej przeciw zasadności zaskarżonego orzeczenia w omawianym kierunku, gdyż według § 4 ust. 7 obowiązek udowodnienia zapisów do ksiąg, wypowiedziany w § 2 części 14 ust. 1, został utrzymany także dla uproszczonych ksiąg handlowych.

Ocena zatem kiąg handlowych pod kątem widzenia ich formalnej prawidłowości nie mieści się w ramach swobodnej oceny materiału faktycznego przez władzę orzekającą.

Orzeczenie przeto władzy pozwanej jest dotknięte wadliwością postępowania i dlatego NTA orzekł jego uchylenie na zasadzie art. 84 p. 3 rozporządzenia o NTA.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

34.

DOCHÓD Z UDZIAŁU W SPÓŁCE Z O. O.

Nawet w wypadku przelania zysku bilansowego spółki z o. o. mocą uchwały spólników na kapitał zapasowy spółki, dochodem podatkowym spólników jest zysk bilansowy.

Część zysku przelanego na kapitał zapasowy z mocy postanowienia statutu spółki z o. o. nie jest dochodem podatkowym udziałowców.

NTA, 23 czerwca 1937, l. rej. 9022/34.

Z uzasadnienia: Przedmiotem sporu jest doliczenie do dochodu podatkowego skarżącego... sumy 1.769 zł. stanowiącej 50% udziału skarżącego w przelanym uchwałą spólników na kapitał zapasowy zysku bilansowym spółki z o. o. „G." w Warszawie z tytułu 50% udziału w kapitale tej spółki...

Uznanie zysku bilansowego spółki z o. o., której skarżący jest udziałowcem z 50%, w odpowiedniej części za dochód skarżącego oparła władza pozwana na zapatrywaniu prawnym, wyrażonym w wyroku NTA z 15 czerwca 1932 l. rej. 3347/29 (Zb. wyr. nr 582 S). Wprawdzie zaś—jak to podnosi skarga —wyrok ten oparty jest na stanie prawnym, istniejącym na obszarze obowiązywania niemieckiej ustawy o spółkach z o. o., niemniej jednak miarodajne dla niniejszego wypadku przepisy art. 5 ust. ost. i art. 12 dekretu z 8 lutego 1919 poz. 201 Dz. Pr. mają brzmienie analogiczne do przepisów powołanych w wyroku §§ 29 i 46 niemieckiej ustawy o spółkach z o. o., wobec czego wysnute z brzmienia tych przepisów niemieckich motywy wyroku mają i do niniejszej sprawy zastosowanie. Powołując się w myśl § 57 regulaminu na te motywy, uznał NTA zarzut skargi za nieuzasadniony.

Zagadnienie leżące u podstawy powyższego wyroku omówiliśmy obszernie w artykule pt. „Miarodajny dla opodatkowania dochód z udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością", OBP, 1937, nr 21, str. 325—do którego odsyłamy naszych Czytelników z okazji ogło-

szenia wyżej przytoczonego wyroku NTA.

Wyrok ten ogranicza się do zaakceptowania argumentacji wyroku NTA z d. 15 czerwca 1932, l. rej. 3347/29. Argumentację tego ostatniego wyroku przytoczyliśmy we wspomnianym artykule.

35.

NIELEGALNE PROWADZENIE PRZEDSIĘBIORSTWA A PODATEK DOCHODOWY.

Obowiązek w zakresie podatku dochodowego istnieje również w wypadku nielegalnego prowadzenia przedsiębiorstwa.

NTA, 21 maj 1937, l. rej. 3139/34, OPA, 1937, nr 2023.

Z uzasadnienia: Władza I instancji ustaliła dochód skarżącej z prowadzonej przez nią restauracji i wyszynku... Przeciw temu wymiarowi wniosła skarżąca odwołanie, w którym zaprzeczyła, aby prowadziła przedsiębiorstwo, gdyż była tylko kierowniczką restauracji Jana Sz ... Władza zbadała Sz., który oświadczył, że z zastępczynią koncesji pisemnej umowy nie sporządził, lecz tylko ustnie omówił warunki zastępstwa, w szczególności, że skarżąca pobierała od niego piwo po cenie 132 zł. za 1 hl, a wódki po cenie zakupu, nadwyżka zaś uzyskana przy sprzedaży stanowiła dochód K. (skarżącej), która poza tym nie pobierała żadnego wynagrodzenia, ponosząc wydatki na oświetlenie, utrzymanie personelu, opał, a koncesjonariusz płacił podatek przemysłowy i akcyzowy.

Władza pozwana nie uwzględniła odwołania.

NTA w granicach skargi rozważył co następuje:

...Bez znaczenia dla sprawy jest argument skarżącej, że skoro władze nie dają zezwoleń na zastępcze eksploatowanie koncesji monopolowej, to skarżąca nie może płacić podatku od dochodu i wykonywania takiego przedsiębiorstwa, albowiem w świetle przepisów art. 3 ustawy o podatku dochodowym opodatkowaniu podlegają dochody z przedsiębiorstw handlowych, a takim było przedsiębiorstwo prowadzone przez skarżącą, *obojętną zaś rzeczą jest, czy przedsiębiorstwo zarobkowe podatnik prowadzi z zezwoleniem władzy, o ile ono jest potrzebne, czy bez tegoż.*

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

30.

POJĘCIE PRACY ZAROBKOWEJ

Pracą zarobkową jest praca zmierzająca do osiągnięcia korzyści materialnych nienależnych z żadnego innego tytułu.

Praca zmierzająca do zrealizowania wynagrodzeń za pracę w latach poprzednich, nie może być uważana za pracę zarobkową i nie jest przeszkodą do nabycia prawa do świadczeń na wypadek braku pracy.

NTA, 18 czerwca 1937, l. rej. 11283/34, PUS 1937, poz. 164.

Z uzasadnienia: Aleksander K. został w dniu 31 grudnia 1932 zwolniony z zajmowanego od r. 1926 stanowiska delegata parcelacyjnego w Banku Ziemiańskim w Warszawie. W związku z tym zwol-

nieniem Z. U. P. U. w Warszawie decyzją z 27 marca 1933 przyznał K. na okres od 1 lutego 1933 do 31 lipca 1933 świadczenia na wypadek braku pracy, przewidziane w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 listopada 1927 (poz. 911 Dz. Ust.),

W dniu 26 czerwca 1933 kontrołer Zakładu Ubezpieczeń stwierdził protokólarnie, że K. ustną umową, zawartą z Bankiem Ziemiańskim, zobowiązał się wykonywać od dnia 1 stycznia 1933 prace celem dokończenia rozpoczętych już przez siebie parcelacyj majątków i że wymieniony Bank pismem z 24 kwietnia 1933 przyznał mu za I kwartał 1933 kwotę 324 zł 76 gr z tytułu prowizji oraz kwotę 19 zł 78 gr z tytułu inkasa weksli. Mając to ustalenie na względzie Zakład Ubezpieczeń decyzją z 1 sierpnia 1933 uchylił swoją decyzję z 27 marca 1933, ponieważ K. w okresie zasiłkowym nie pozostawał bez pracy.

Od tej decyzji z 1 sierpnia 1933 K. wniósł odwołanie i na poparcie go przedłożył zaświadczenie Banku Ziemiańskiego z 11 stycznia 1934. Komisariat Rządu na m. st. Warszawę orzeczeniem z 24 kwietnia 1934 nie uwzględnił tego odwołania, ponieważ K. po dniu 31 grudnia 1932 pracował dalej w Banku i za pracę tę pobierał wynagrodzenie w formie prowizji a wobec tego korzystanie przez niego ze świadczeń ze strony Zakładu Ubezpieczeń nie miało oparcia w art. 17 (ust. 1 p. 2) rozporządzenia z 24 listopada 1927 r.

Na to orzeczenie Komisariatu Rządu wniósł K. skargę do NTA (L. Rej. 5587/34) W związku z tą skargą Komisariat Rządu orzeczeniem z 31 października 1934 r., powołując się na art. 90 prawa o postępowaniu administracyjnym (p. 341/28 Dz. Ust.) i na art. 69 prawa o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (poz. 806/32 Dz. Ust.) uchylił to swoje orzeczenie z 24 kwietnia 1934 jak i decyzję Zakładu Ubezpieczeń z 1 sierpnia 1933. W motywach Komisariat Rządu poddając oświadczenie z Banku z 11 stycznia 1934 ponownej ocenie uznał, że K. nie był w 1933 zatrudniony względnie nie pobierał wynagrodzenia za swoją pracę, spełnianą w tym roku.

Na to orzeczenie z 31 października 1934 wniósł Zakład Ubezpieczeń skargę do NTA.

Postępowanie ze skargi K. Trybunał postanowieniem z 26 lutego 1935 umorzył na podstawie art. 69 prawa o NTA.

Rozpoznając skargę Zakładu Ubezpieczeń Trybunał rozważył, co następuje:

Skarżący Zakład zarzuca, że zaskarżonym orzeczeniem naruszono art. 17 (ustęp 1 p. 2) rozporządzenia z 24 listopada 1927.

Jak to Trybuał wyjaśnił już w kilku wyrokach (np. w wyroku z 24 lutego 1956 L. Rej. 7746/33 w sprawie A Szynkarza) praca niezarobkowa nie jest w myśl powyższego przepisu przeszkodą do nabycia prawa do świadczeń, których ten przepis dotyczy.

A właśnie praca K. w 1933 r. nie była zarobkowa. Skarżący Zakład powołuje się co do charakteru tej pracy na stwierdzenie swego kontrolera w protokóle z 26 czerwca 1933, na odwołanie K. i na poświadczenie Banku z 11 stycznia 1934. W odwołaniu swoim K. stoi na stanowisku, że za pracę wykonywaną w r. 1933 nie pobierał żadnego wynagrodzenia. W protokóle z 26 czerwca 1933 stwierdzono wprawdzie, że Bank przyznał K. prowizję za I kwartał 1933, stwierdzenie to jednak nasuwa wątpliwości co do tego, czy dotyczy ono prowizji za pracę wykonaną w tym okresie, czy też prowizji przypadłej w tym okresie, lecz należnej za pracę poprzednią. Te kwestie wyjaśnia szczegółowo poświadczenie z 11 stycznia 1934 r.

Poświadczeniem tym stwierdzono, że K. umową zawartą z nim w r. 1926 przyznano za jego pracę wynagrodzenie składające się ze stałej pensji i z prowizji od wpływów „z rozparcelowanej przez niego ziemi”, że prowizja ta miała mu być wypłacona w miarę wpływów z transakcji przez niego przeprowadzonych, że

w dniu 31 grudnia 1932 zwolniono go z jego stanowiska, że odtąd nie był już pracownikiem Banku, że w r. 1933 *wypłacono mu prowizję od transakcyj z okresu przed 31 grudnia 1932 i że celem ogólnego zakończenia parcelacji obiektów rolnych, powierzonych mu w swoim czasie, a w szczególności celem przyśpieszenia obrachunków z nowonabywcami, zainkasowania kwot należnych Bankowi i zawarcia ostatecznych aktów rejentalnych Bank umówi się z K,, iż w roku 1933 będzie spełniał czynności parcelacyjno-likwidacyjne bez wynagrodzenia za tę swoją pracę*, a jedynie za zwrotem rzeczywistych kosztów handlowych, związanych z jego wyjazdami do obiektów parcelowanych.

Jak z tych stwierdzeń Banku wynika, K. pracował wprawdzie w r. 1933 dla Banku, za pracę te jednak nie otrzymywał żadnego wynagrodzenia. Nie mogą bowiem — rzecz jasna — być uważane za wynagrodzenie za pracę kwoty pieniężne, wypłacane K. z tytułu zwrotów rzeczywistych kosztów handlowych, związanych z jego wyjazdami. Inne zaś wypłaty, dokonane przez Bank w r. 1933 na rzecz K., były wynagrodzeniem za pracę wykonaną przez niego nie w r. 1933 lecz w okresie poprzednim. Korzyścią K. z jego pracy w r. 1933 mogłoby być chyba tylko przyśpieszenie uzyskania wynagrodzenia za pracę wykonaną w latach poprzednich. Ta korzyść nie nadaje jednak pracy charakteru zarobkowości. *Praca zarobkowa jest bowiem pracą zmierzającą do osiągnięcia korzyści materialnych, nienależnych z żadnego innego tytułu. Praca więc zmierzajaca tylko do zrealizowania innych należności,* jak właśnie praca K. w r. 1933 zmierzająca do zrealizowania wynagrodzenia za pracę w latach poprzednich, *nie może być uważana za pracę zarobkową zwłaszcza ze względu na to, że celem zasiłków z powodu braku zatrudnienia jest przyjście z tego powodu z pomocą materialną ubezpieczonemu, iż utracił on dochód z wykonywania pracy.*

Przytoczony wyżej zarzut naruszenia art. 17 (ust. 1 p. 2) rozporządzenia z 24 listopada 1927 r. należało wobec tego uznać za nieuzasadniony.

W następstwie tego nie ma istotnego znaczenia dalszy zarzut skarżącego Zakładu, że nabył on prawa z orzeczenia z 24 kwietnia 1934 i że wobec tego Komisariat Rządu nie był w myśl art. 90 rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym uprawniony do uchylenia tego orzeczenia. W razie bowiem, gdyby Komisariat Rządu nie cofnął swego powyższego orzeczenia, aktualna byłaby skarga wniesiona na to orzeczenie przez K. i powołująca się również na poświadczenie Banku z 11 stycznia 1934 r.

Kierując się tymi rozważaniami należało oddalić skargę Zakładu Ubezpieczeń jako nieuzasadnioną.

OKÓLNIKI

OKOLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 14 STYCZNIA 1938 R.
L. D. V. 13406/1/37

w sprawie zasad wydawania orzeczeń przez Komisje Odwoławcze.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 3 z 1938 r., poz. 78)

Wyciąg
z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 1 grudnia 1937 r.
I. rej. 6925/35.

— — — — — — — — — — — —

Skarga dopatruje się obrazy art. 90 ustawy o państwowym podatku przemysło-

wym (poz. 110/32 Dz. Ust.) w tej okoliczności, że posiedzenie Komisji Odwoławczej, na którym rozpatrywano odwołanie płatnika i na którym płatnik składał ustne wyjaśnienia, odbyło się w dniu 29 sierpnia 1935 r., podczas gdy uchwała odrzucająca odwołanie zapadła nie na tym samym posiedzeniu, lecz znacznie później, bo dopiero dnia 20 września 1935 r.

— — — — — — — — — — —

Ze stanu akt wynika, że odwołanie płatnika rozpatrywane było najpierw w dniu 29 sierpnia 1935 r. na posiedzeniu sekcji Komisji Odwoławczej, przed którą płatnik złożył ustne wyjaśnienia i która postanowiła uwzględnić odwołanie. Przewodniczący Komisji mając jednak wątpliwości, czy uchwała, powzięta przez sekcję, nie narusza postanowień art. 5 p. 5 ust. 8 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, zwrócił się do Ministerstwa Skarbu o wyjaśnienie wątpliwej kwestii, a następnie skierował sprawę ponownie na posiedzenie Komisji Odwoławczej, która powzięła zaskarżoną decyzję w dniu 20 września 1935 r.

— — — — — — — — — — —

Otóż według judykatury Trybunału wyroki z dnia 15 stycznia 1930 L. Rej. 1959/27 i z dnia 29 maja 1931 L. Rej. 4743/29 powzięcie decyzji przez komisję odwoławczą na posiedzeniu, odroczonym na inny dzień, nie stanowi naruszenia form prawidłowego postępowania, natomiast naruszenie takie ma miejsce w wypadku, gdy po złożeniu wyjaśnień przez płatnika poweźmie decyzje komisja odwoławcza na innym posiedzeniu i w innym składzie. Ponieważ w konkretnym przypadku płatnik ustne wyjaśnienia składał na posiedzeniu sekcji, zaś ostateczna uchwała — zapadła na plenum Komisji, a więc na innym posiedzeniu i w innym składzie uznał Trybunał zarzut obrazy art. 90 ustawy o państwowym podatku przemysłowym za trafny, a w konsekwencji postępowanie przez władzę pozwaną za dotknięte wadliwością, uzasadniającą uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

KALENDARZ PODATKOWY

W lutym 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 lutego 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w czasie od 16 do 31 stycznia 1938 r.

Do 7 lutego 1938 r. — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w styczniu 1938 r.

Do 15 lutego 1938 r. — zaliczka na podatek przemysłowy od obrotu w wysokości 1/5 kwoty podatku wymierzonego za rok ubiegły przez płatników nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych.

Do 15 lutego 1938 r. — IV rata zryczałtowanego podatku przemysłowego na rok 1937.

Do 20 lutego 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w ciągu pierwszych 15 dni lutego 1938 r.

Do 25 lutego 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu styczniu 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemy-

słowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 1 marca 1938 r. — przedpłata na podatek dochodowy na rok podatkowy 1938 w połowie wysokości, jaka przypada od zeznanego dochodu, przez osoby fizyczne i i spadki nieobjęte, obowiązane do składania zeznań o dochodzie. a **nieprowadzące prawidłowych ksiąg handlowych lub gospodarczych.**

Do 1 marca 1938 r.—przedpłata na podatek dochodowy na rok podatkowy 1938 w połowie wysokości, jaka przypada od zeznanego dochodu przez osoby fizyczne i spadki nieobjęte, obowiązane do składania zeznania o dochodzie, a **prowadzące prawidłowe księgi handlowe lub gospodarcze** (o ile rozporządzeniem Ministra Skarbu termin ten nie zostanie przesunięty).

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w lutym 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w lutym 1938 r.

Do dnia 1 marca 1938 r. — osoby fizyczne i spadki nieobjęte winny złożyć zeznania do wymiaru podatku przemysłowego od obrotu i podatku dochodowego (o ile termin ten nie zostanie rozporządzeniem Ministra Skarbu przesunięty).

KRONIKA PODATKOWA

Indywidualne podania o odraczanie terminu zeznań o dochodzie

W najbliższym Dzienniku Urzędowym ukaże się okólnik Ministerstwa Skarbu w sprawie odraczania terminu składania zeznań o dochodzie na rok 1938. Odroczenie terminu będzie mogło nastąpić do dnia 1 kwietnia 1938, lecz nie tak jak dawniej generalnie, tylko na podstawie złożenia indywidualnych podań.

W wspomnianym okólniku Ministerstwo zaleca podległym sobie organom, by podania były rozpatrywane jak najliberalniej. Zasadniczym jednak warunkiem uwzględnienia podania jest prowadzenie ksiąg handlowych przez składającego podanie. Okólnikiem tym został automatycznie załatwiony wniosek izb i org. rolniczych o odroczenie terminu składania zeznań o dochodzie przez rolników o 1 miesiąc tj. do dnia 1 kwietnia rb.

Ulgi dla restauratorów

W tych dniach ukaże się zarządzenie Ministerstwa Skarbu w sprawie ulg odnośnie nabywania świadectw przemysłowych od bufetów, urządzanych przez zakłady gastronomiczne na wystawach, targach, zabawach i podobnych imprezach publicznych.

Zarządzeniem tym Ministerstwo Skarbu zezwoliło zakładom gastronomicznym, posiadającym świadectwa przemysłowe, na urządzanie bufetów na wystawach, targach, zabawach itp. imprezach publicznych bez obowiązku nabywania odrębnego świadectwa przemysłowego. Zarządzenie to ma moc obowiązującą od 1 stycznia 1938 r.

Składki na ubezpieczenia społeczne

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w jednym z ostatnich okólników podał do wiadomości wszystkim ubezpieczalniom społecznym, reskrypt Ministerstwa Opieki Społecznej w sprawie wygaśnięcia z dniem 31 grudnia 1937 r. dotychczasowych przepisów, wprowadzających czasową obniżkę składek od ubezpieczeń emerytalnych i od wypadków.

Składki ubezpieczeniowe za miesiąc styczeń 1938 r. wymierzyć mają ubezpieczalnie społeczne zgodnie z postanowieniem ustawy o ubezpieczeniu społecznym tj. w wysokości obowiązującej przed obniżką.

W sprawie przedłużenia mocy obowiązującej dekretu Prezydenta Rzplitej z 14 stycznia 1936 r. o czasowym obniżeniu stawek emerytalnych dla robotników i pracowników umysłowych, został złożony do laski marszałkowskiej odpowiedni projekt ustawy, który niewątpliwie będzie jeszcze rozpatrywany na obecnej sesji sejmowej. Również i sfery gospodarcze występują z akcją, mającą na celu przeciwstawienie się wygaśnięciu dekretu Prezydenta R. P. o przedłużeniu ulg.

PORADNIA

123. *B. Z.*

1. **Pracownie zegarmistrzowskie** VI, VII i VIII kategorii opłacają podatek od obrotu w wysokości 1,5% a to zgodnie z okólnikiem Min. Sk. z 6.X.1936 r. LDV 43052/4/36.

2. 3. O ile dobrze rozumiemy niejasno sformułowane pytanie, firma **zamienia niemodne złote i srebrne przedmioty jako łom na inne tej samej wagi i z tego samego kruszcu, dopłacając określoną sumę pieniężną.** Jak należy tę transakcję księgować i czy ma miejsce obrót podatkowy?

W powyższych warunkach należy: a) uznać rk towarów za cenę oddanego łomu (koszt własny) i obciążyć za wartość otrzymanych wzamian przedmiotów; cenę tych przedmiotów ustalić trzeba przez doliczenie do wartości łomu dopłaty pieniężnej, b) uznać rk dostawcy za wartość otrzymanych przedmiotów i obciążyć za wartość łomu oraz za dopłatę pieniężną; c) uznać rk kasy za dopłatę pieniężną.

Wartość łomu powiększa obrót podatkowy, gdyż zgodnie z art. 5 (1) ustawy o pod. przem. za obrót uważa się w przedsiębiorstwach handlu towarowego sumę przychodu brutto za towary, m. in. „wymienione".

4. Należy towar zaksięgować w całości na rku towarów, pomimo że przewiduje Pan **możliwość zwrotu części towaru.** Gdy to ostatnie nastąpi, zaksięguje Pan zwrot. Wartość zwróconego towaru ulega wyłączeniu z podstawy opodatkowania podatkiem przemysłowym (art. 5 (4) ustawy o pod. przem.).

Jeżeli dostawca część zwróconego towaru zostawi u Pana, bo „może się sprzeda", zachodzi stosunek **półkomisu.** O księgowaniu w tym przypadku, ob. OBP. 1937, str. 246.

5. Zachodzi stosunek **półkomisu.** Co do inwentaryzowania towaru oddanego w półkomis, pozostałego na d. 31.XII, ob. OBP 1937, str. 40. Pod tym względem należy traktować na równi towar komisowy z towarem „półkomisowym".

124. *Stary prenumerator.*

Zgodnie z judykaturą NTA, **wydatek na naprawę inwentarza martwego w tej części, która przekracza fundusz, utworzony z odpisów na jego amortyzację, stanowi kwotę potrącalną z przychodu, jako wydatek na osiągnięcie**

przychodu. Jeżeli więc na amortyzację maszyny wartości 1250 zł spisano 500 zł, a koszt reparacji wyniósł 950 zł, należało obciążyć rk funduszu amortyzacyjnego kwotą 500 zł, zaś rk kosztów handlowych (wzgl. remontu) kwotą 450 zł. Maszyna powinna w dalszym ciągu figurować z wartością 1250 zł, zaś nowy 10-letni okres amortyzacji rozpocząć należy w roku, w którym dokonano remontu.

125. *„Jotes“.*

Zamierzone księgowanie jest prawidłowe. **„Zyski sanacyjne"** u spółek jawnych nie podlegają doliczeniu do dochodu. Podstawą księgowania będzie odpowiednie pismo wierzycielki do spółki.

126. *J. G.*

„Poprawianie" faktur, pochodzących od innych osób, stanowi fałsz dokumentu. Zmienione w ten sposób faktury nie są należytym dowodem do księgowania. Należy żądać innej faktury, albo też odpowiednim dokumentem wewnętrznym uzasadnić różnicę między treścią faktury a wpisami do ksiąg.

127. *„Perl“, Łódź.*

1. **Można w dzienniku sprzedaży pominąć we wpisach szczegółową treść** faktury (ilość, gatunek i ceny jednostkowe), o ile przedsiębiorstwo prowadzi księgę faktur, w której uwidacznia się powyższe dane.

2. **Rezerwy na bonifikacje** nie są potrącalne przy ustalaniu dochodu podatkowego.

128. *Ef-ka.*

1. Wartością cementu, wydanego z zakładu handlowego do przemysłowego w celu przeróbki, należy uznać rk zakupu cementu, obciążając rk fabrykacji. Ilość wyprodukowanych dachówek i ogólną sumę kosztów produkcji należy w następstwie przenieść z rku fabrykacji na rk dachówek.

Obroty, osiągnięte przez przedsiębiorstwa przemysłowe VIII kat. ze sprzedaży wytworzonych dachówek, dokonanej z własnego zakładu handlowego, podlegają opodatkowaniu wg. stawki przemysłowej (1,5%).

2. **Nieujawnianie nazwisk prywatnych dyskonterów** nie jest powodem do dyskwalifikacji ksiąg. Por. OBP 1937 r., str. 259.

3. Płatnik podatku dochodowego może w pewnych warunkach przyjąć za podstawę odpisów amortyzacyjnych sumę szacunku szop itp., ustaloną w polisie asekuracyjnej. O amortyzacji ob. okólniki Ministerstwa Skarbu ogłoszone przez nas w OBP, 1937, nr 2, str. 13 i n. nr 28, str. 419.

4. W r. 1938 nie można obciążyć rku sprzedaży towarów za **bonifikaty,** udzielone nabywcom w 1937 r.

5. **Nie ma obowiązku zawiadamiania Urzędu Skarbowego o zaprowadzeniu prawidłowych ksiąg handlowych.** W zeznaniu do wymiaru podatku przem i dochod. należy wyrazić gotowość przedstawienia ksiąg handlowych (art. 88 OP).

6. **Urząd skarbowy, o ile nie przyjmuje ksiąg — z powodu stwierdzonych usterek — za podstawę przy wymiarze podatku, zawiadamia o tym jednocześnie z doręczeniem nakazu płatniczego,** wyszczególniając zarzuty. Płatnik może bronić w odwołaniu prawidłowości ksiąg i wykazać, że zarzuty są nieuzasadnione, bądź też — że nie są wystarczające dla zdyskwalifikowania ksiąg. Urząd skarbowy, w zależności od wagi usterki, może bądź księgi odrzucić, bądź też tylko odpowiednio skorygować sumę obrotu lub dochodu. Zapisanie w księgach za r. 1936 wydatku, który powinien obciążyć dochód za r. 1935, nie uzasadnia uznania ksiąg za nieprawidłowe.

129. *Edmund A.*

1. **Księgowanie strat, poniesionych w jednym przedsiębiorstwie, w księgach, dotyczących innego,** nie jest, oczywiście, dopuszczalne. O ile chodzi o podatek dochodowy, zagadnienie jest bezprzedmiotowe, ponieważ, zgodnie z art. 9 ustawy, straty, poniesione w jednym przedsiębiorstwie potrąca się z dochodu, osiągniętego w drugim.

2. Koszt drewnianych modeli, służą-

cych do odlania żelaznych form i tracących następnie wszelką wartość stanowi koszt osiągnięcia dochodu i jako taki podlega potrąceniu z przychodu.

3. O sposobie odpisania na straty całkowitej wartości przedmiotu. którego okres zużycia nie przekracza lat 5, pisaliśmy w Poradni w nrze 45 OBP, 1937, str. 699.

130. *Abonent, Kraśnik.*

Wyodrębnienie na rku sprzedaży obrotów uzyskanych ze sprzedaży materiałów zakupionych w gotowej postaci, oraz obrotów towarami po przerobie, a to ze względu na różnicę stawek podatkowych, jest pożądane. ale nie jest konieczne.

2. Dotychczas termin składania w 1937 r. zeznania o dochodzie i obrocie nie został odroczony.

3. **Jest usterką,** jeżeli zakup księguje się dopiero w pewien czas po otrzymaniu towaru.

131. *K. G.*

1. **Sporządzenie na piśmie umowy spółki jawnej** ma tylko znaczenie dowodowe i to tylko dla stosunku wewnętrznego między spólnikami. Brak pisma nie jest przeszkodą do wpisania spółki jawnej do rejestru handlowego (wniosek o wpis podlega opłacie stemplowej od umowy spółki) i nie ma wpływu na ocenę prawidłowości ksiąg handlowych.

2. **Ujawnienie w inwentarzu wkładów** spólników nie stwarza obowiązku uiszczenia **opłaty stemplowej,** skoro umowa spółki nie jest spisana nawet w formie wniosku do sądu rejestrowego.

3. Wobec powyższego odpowiedź na ostatnie pytanie jest bezprzedmiotowa.

132. *Z. Ski.*

Periodyczne, powtarzające się **świadczenia syna na rzecz matki** z tytułu alimentacji, podlegają podatkowi dochodowemu (art. 19 ustawy o pod. doch. i § 34 p. 1 lit. d. rozp. wykon.).

133. *A. Lenk.*

Należy sprostować błąd w inwentarzu w drodze ponownego otwarcia ksiąg. Sprostowany bilans podlega zatwierdzeniu przez walne zgromadzenie akcjonariuszy.

134. *Wytwórnia łańcuchów St. K.*

Okólnik Min. Sk. z 10.4 1937 r. LDV 20380/2/37 o stosowaniu przepisów art. 6 p. 2 ustawy o państw. pod. dochod. i § 14 p. 6 rozp. wykon. **w sprawie jednorazowego odpisania wartości przedmiotów,** których okres zużycia nie przekracza lat **pięciu** — mógłby mieć zastosowanie do wymienionych w liście WP „wiertarek", ob. wykaz przedmiotów lit. A, poz. 126 — „wiertarki elektryczne szybkoobrotowe" i lit. B p. 13—„świdry". Zresztą zechcą Panowie przejrzeć wspomniany wykaz w OBP, nr 11, 12 i 13 za r. 1937 i ustalić, czy przedmioty Ich interesujące podpadają pod tę lub inną kategorię.

135. *Prenumerator Z.*

List dłużnika potwierdzający odbiór pożyczki winien być ostemplowany, o ile nie ma innego dokumentu dotyczącego tejże pożyczki już ostemplowanego.

136. *M. M. Sz.*

1. **Przedsiębiorstwa ekspedycyjne** wykupują świadectwa przemysłowe według części II lit. A VI taryfy załączonej do art. 23 ustawy o pod. przemysłowym. Świadectwo kat. I obowiązane są wykupić przedsiębiorstwa utrzymujące oddziały oraz posiadające składy. Kat. II wykupują oddziały i filie wyżej wymienych przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstwa nie utrzymujące oddziałów i filij.

Ekspedytorzy nie utrzymujący oddzielnych biur i pomocników handlowych, lecz trudniący się osobiście z polecenia osób trzecich cleniem mają obowiązek wykupienia świadectwa według części III lit. D taryfy (zajęcia przemysłowe). Stosownie do okólnika Min. Sk. z 19.2 1935 LDV 29012/4/34 ekspedytorzy kolejowi, trudniący się osobiście ekspedycją są pośrednikami handlowymi w rozumienieniu cz. III lit. D Kat. II b taryfy.

2. Prowadzenie przedsiębiorstwa eks-

pedycyjnego nie wymaga **koncesji. Clenie towarów** jest przemysłem koncesjonowanym.

3. Prowadzenie ksiąg handlowych przez przedsiębiorstwa ekspedycyjne (I i II kat. św. przem.) jest obowiązkowe.

4. Zagadnienie postawiono zbyt ogólnie.

5. Na żądanie władz skarbowych należy udzielać informacyj.

6. Przedsiębiorstwa ekspedycyjne nie korzystają z ulg w zakresie świadectw przemysłowych bez indywidualnych podań.

137. *Stroskany.*

Niestety opis stanu faktycznego jest niezrozumiały. Nie rozumiemy mianowicie, w jaki sposób zamierza Pan „dopisać” wartości do zysku bilansowego. Mamy wrażenie, że sprawa **nie** nadaje się do Poradni.

138. *Księgowy kilku przedsiębiorstw.*

Zagadnieniu **prostowania przez płatnika zeznania na jego korzyść** poświęciliśmy uwagi i zacytowaliśmy judykaturę w nrze 8 OBP za 1937, str. 121 i n. Stanowisko NTA w tej sprawie jest zdecydowane: płatnik **nie** jest związany złożonym zeznaniem i może je prostować na swoją korzyść. Należy złożyć sprostowane zeznanie. Wskazane jest złożenie nowego zeznania przy wyjaśnieniu istoty omyłki. Nadmienić musimy, że zagadnienia podatkowe, powstające przy opodatkowaniu przedsiębiorstw, dokonywujących zawodowo transakcyj wiązanych, wymagają jeszcze autorytatywnego rozstrzygnięcia i uregulowania. Przypuszczamy, że sfery zainteresowane spowodują wydanie specjalnego okólnika Ministerstwa Skarbu.

139. *Leon Zusman.*

Rachunki tego rodzaju jak **Depozyty i Różni za depozyty,** Towary do dyspozycji i Różni za towary do dyspozycji **są tradycyjnie zamykane w ten sposób,** że saldo jednego rachunku zamyka drugi rachunek, a więc — przykładowo — Rk Towarów do dyspozycji jest zamknięty: „Różni za towary do dyspozycji — 10000” a Rk Różnych za towary do dyspozycji zamyka się — „Towary do dyspozycji — 10000”.

Ze względu na to, że utrwala się praktyka wykazywania tych wartości jako sum pozabilansowych w bilansie pod linią zamknięcia bilansu, ale po obu jego stronach, tak iż powstaje jakby specjalny bilans wartości pozabilansowych — uważamy za myśl trafną **utworzenie celem zamknięcia wspomnianych rachunków — specjalnego „Rku sum pozabilansowych”.**

Jeśli wartości, o których mowa, są traktowane jako pozabilansowe odnośne rachunki nie mogą być oczywiście zamykane Rkiem Bilansu zamknięcia.

Tak jak w bilansie wartości te figurują poza właściwym bilansem, tak w inwentarzu winny figurować osobno pod odpowiednim tytułem.

140. *Czytelnik Jota, Łódź.*

Księgowanie prawidłowe z punktu widzenia nauki księgowości, choć sprzeczne z ustawą podatkową, nie może dyskwalifikować ksiąg. Toteż odpowiadamy na pytanie a) — „nie może wpłynąć na ocenę ksiąg”, na pytanie b)— „zapis jest uskuteczniony prawidłowo i nie może mieć ujemnych skutków podatkowych”.

Skorowidz rzeczowy

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia".
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—$^1/_2$ str. zł. 100—$^1/_4$ str. zł. 50—$^1/_8$ str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15